

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21, 25
6356 S STK/25

T.C
BURSA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
12. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/3091
Karar No. 2022/2430
Tarihi: 01/12/2022

- PANDEMİ SÜRECİNDE SADECE SENDİKA ÜYESİ İŞÇİLERİN ÜCRETSİZ İZNE ÇIKARTILMASININ SENDİKAL NEDENLERLE YAPILMIŞ AYRIMCILIK NİTELİĞİNDE OLDUĞU
- SENDİKAL TAZMİNAT

ÖZETİ: Somut olayda; davacının 17/02/2020 tarihinde sendika üyesi olduğu, Petrol-İş Sendikası'nın 20/02/2020 tarihinde işyerinde çalışan 77 işçinin 41'inin sendikaya üye olduğu gerekçesi ile yetki tespiti başvurusunda bulunduğu, buna karşı İstanbul 23. İş Mahkemesi'nin 2020/180 esas sayılı dosyası ile yetki tespitine itiraz davası açıldığı ve davacının reddine karar verildiği, bu süre zarfında davacının içinde olduğu bazı işçilerin ücretsiz izne çıkarıldığı, işçilerin şikayeti üzerine İŞKUR tarafından işyerinde sendikal ayrımcılık yapıldığı ve sendikadan işçilerin istifaya zorlandığının tespit edildiği, davacının da içinde olduğu 9 işçinin sendikal nedenlerle ücretsiz izne ayrıldığına tespit edildiği, 24/02/2020 tarihi itibari ile yeterli çoğunluğun sağlanmasına rağmen 19/11/2020 tarihinde 12 üyelerinin kaldığının anlaşıldığı, 21/01/2021 tarihli Aile, Çalışma, Sosyal Hizmetler Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın raporunda yapılan detaylı inceleme sonucu sendikadan istifa etmeleri için işçilere baskı yapıldığının, bunun sonucunda bazı işçilerin sendikadan istifa ettiğinin, üyelikten ayrılmayan

işçilerin ise ücretsiz izne çıkarılmaları ile ayrımcılık yapıldığının tespit edildiği anlaşılma ile davacının sendikal tazminat talebinin kabulünde usul ve yasaya aykırılık bulunmamış, davalının bu yönde istinaflarına itibar edilmemiştir

Davacı iddiası: Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı işverenin sendikal örgütlenmeye öncülük eden ve tüm baskılara rağmen sendika üyeliğinden istifa etmeyen davacı ve arkadaşlarını koşulları bulunmamasına rağmen ücretsiz izne çıkararak ikramiye ve yakacak ödemelerini yapmayarak 6356 Sayılı Yasanın 25.Maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağına aykırı hareket ettiğini, müvekkilinin, davalı şirketin Bağcılar/İstanbul adresinde bulunan işyerinde önce Petro Kimya kolunda yer alan 1.nolu fabrikasında dökümcü olarak işe başladığını, davalı şirketin, müvekkilinin iş sözleşmesini bölümü değişikliğini kabul etmediği için 2019 yılı Temmuz ayında feshettiğini, davacının feshe karşı arabuluculuk kurumuna başvurduğunu, arabuluculukta yapılan uzlaşma sonucu davacının işe geri alındığını, ancak davalı işverenin, müvekkilini bu kez Metal iş kolunda yer alan 2.Organize Sanayi Bölgesi Bilecik adresinde bulunan 2 numaralı fabrikasında işe başlattığını, davalı işverenlikte ücretlerin düşük olması, asgari ücrete yapılan zammın altında bir oranda zam yapılması, mesai ücretlerinin bordrolara yansıtılmayarak elden ödenmesi ve diğer yasaya aykırı çalışma koşullarının giderilmesi için davacı ve arkadaşlarının öncülüğünde işveren yetkilileri Yavuz Dünder ve İsmail Kurt ile yapılan görüşmelerden bir sonuç alınmadığı için Şubat 2020 tarihinde işçiler tarafından sendikaya üye olma kararı alındığını, müvekkili ve ücretsiz izne çıkarılan diğer arkadaşlarının sendika üyesi olma kararları doğrultusunda sendikal örgütlenmeyi sağlamak için harekete geçtiklerini, işyerinin girdiği iş kolunda faaliyet gösteren Petrol-İş Sendikası Gebze Şubesi temsilcileriyle görüşen müvekkili ve arkadaşlarının bu görüşme sonrası sendikaya üye olmaya karar verdiklerini, sendikal örgütlenmenin öncülüğünü yapan müvekkili ve diğer arkadaşlarının çabaları ile kısa bir süre içerisinde 77 işçinin çalıştığı davalı işverenlikte 41 işçinin Petrol İş Sendikasına üye olduğunu, davacının, davalı işverenliği 2 nolu fabrikasının metal iş kolunda olduğunu bilmediği için 17/02/2020 tarihinde Petrol İş Sendikasına üyelik başvurusunda bulunduğunu, ancak çalıştığı fabrikanın Petro-Kimya işkolunda olmadığı için hatalı üyelik kaydının düşürüldüğünü, davalı işyerinde çoğunluğu sağlayan Petrol İş Sendikasının 20/02/2020 tarihinde Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yetki tespit başvurusunda bulunduğunu, bakanlığı 24/02/2020 tarihli tespit yazısı ile Petrol İş Sendikasının davalı işverenlikte çoğunluk sendikası olduğu tespit edilerek Toplu İş Sözleşmesi yapma yetkisi verildiğini, yetki tespit yazısının davalı işverenliğe ulaşmasından itibaren fabrika genel müdürü, üretim şefi ve vardiya amirleri aracılığıyla sendika üyesi işçiler üzerinde sendika üyeliğinden istifa etmeleri için baskılara başladığını, davalı

işveren yetkililerinin öncelikle zaman kazanmak için sendikanın yetkisine karşı İstanbul 23.İş Mahkemesi'nin 2020/180 Esas sayılı dosyası ile itiraz davası açtığını, davalı işverenin, sendikanın TİS yetkisine haksız itirazla kazanılan süreyi, sendika üyesi işçilerin tespiti, baskı altına alınarak üyelikten istifa ettirilmesi, tüm baskılara karşı istifa etmeyen işçilerin ise işyerinden uzaklaştırılması için kullandığını, sendika üyesi işçilerin sendika üyeliğinde ısrarlı olmaları üzerine davalı işverenlik yetkililerinin davacı ve diğer sendika üyesi işçiler üzerinde uyguladıkları baskıları yoğunlaştırarak tehdit boyutuna taşıdıklarını, işveren ve işveren vekillerinin işçilere “siz hainsiniz, sendikaya üye oldunuz, fabrika kapanacak, hepinizi tazminatsız kovacağız” diyerek suçlayıp işten çıkarmakta tehdit ettiğini, üretim sorumlusu Nuri Özdemir'in sendikaya öncülük ettiğini düşündüğü davacı ve arkadaşlarını çay ocağına çağırarak onlara “bu işin sonu kötü olur, patron sendika istemiyor, istifa etmeyen tazminatsız kovulacak” şeklinde sözler sarfettiğini, pandeki koşullarında istihdamı desteklemek için iş yasasının geçici 10.maddesinde getirilen tek taraflı ücretsiz izin uygulamasının davalı işverenlik tarafından tam aksi yönde amacı dışında kullanıldığını, davacının yoğun bir çalışma temposu içerisinde çalışan bir işçi olmasına rağmen davacı ve davacıyla aynı koşullarda çalışan arkadaşlarını davalı işverenin, işçilerin az olmasını gerekçe göstererek 02/04/2020 tarihinde kalan yıllık izinlerini kullanmaları için zorunlu olarak yıllık ücretli izne çıkardığını, işverenin bu süreçte yıllık izne çıkardığı 10 işçinin tamamının sendika üyesi işçiler olduğunu, davalı işverenlikte müvekkili ve 8 arkadaşının ise yıllık izin dönüşünde işe başlatılmayıp 28/04/2020 tarihinden başlamak üzere ücretsiz izne çıkardığını, davacının, bu dönemde üretim sorumlusu Nuri Özdemir ve yardımcısı Osman Yıldız tarafından çay ocağında sorguya çekilip sendika üyesi olup olmadığının sorulduğunu, ancak davacının sendika üyeliği için başvuruda bulunduğunu tespit etmeleri ve sendika üyesi işçilerle birlikte aktif olarak örgütlenme çalışmasına katıldığını tespit etmesi nedeniyle ücretsiz izne çıkardığını, müvekkili ve arkadaşlarının ücretsiz izne çıkarıldığı süreçte fabrikanın yoğun bir şekilde çalıştığını, işçilere sürekli fazla mesai yaptırıldığını, 27/08/2020 tarihinde Erdi Koca isimli işçinin 20:00-08:00 vardiyasında çalışırken iş kazası geçirdiğini, davalı işyerinde sürekli olarak fazla mesai yapılmasına rağmen fazla mesai ücretlerinin elden ödenip bordrolara yansıtılmadığını, davalı işverenlikte 2020 yılı Temmuz, Ağustos aylarına kadar parmak basma sistemi ile giriş çıkışlar yapıldığını, davacı ve arkadaşlarının ücretsiz izne çıkarılmasından sonra çalışan işçilerin fazla mesai yaptıklarını gizleyebilmek için davalı işverenlikte Temmuz/Ağustos 200 tarihinden itibaren işe giriş-çıkışlar yüz tanıma sistemi ile yapıldığını, bu tarihten sonra işçilerin normal mesai sonunda işten çıkarıldığını, ancak yüz tanıma isteminden giriş yaptırılmadan tekrar fabrikaya alınarak mesai yaptırıldığını, davalı işverenliğin Bilecik ilinde 2, Gebze'de ise 1 fabrikası olmak üzere toplam 3 fabrikasının bulunduğunu, üç fabrikada yalnızca 5 bakımçı/kaynakçı ve 1 tornacı bulunduğunu, bu kişilerin aynı zamanda Gebze fabrikasının bakım işini de yaptıklarını, davacının

çalıştığı fabrikada yalnızca davacıardan Metin Günay, Burak Yalçın ve bir başka işçi olmak üzere toplam 3 bakımçı/kaynakçı bulunduğunu, davalı işverenlikteki tek tornacının da Mecnun Coşkun olduğunu, davalı işverenin sendika üyesi olan ve tüm baskılara rağmen üyelikten istifa etmeyen bu işçiyi de yerine bakacak başka kimse olmamasına rağmen ücretsiz izne çıkardığını, davalı işverenin, bu işçilerin işini yapacak başka çalışan olmaması nedeniyle bu işleri sertifikası olmayan diğer işçilere yaptırdığı gibi dışarıdan kişilere yaptırdığını, buna rağmen sendikal faaliyete öncülük eden müvekkili ve 8 arkadaşının ücretsiz izinlerinin 20/04/2020 tarihinden itibaren sürekli olarak uzatılarak işçilerin işsizlik fonundan ödenen aylık ücrete mahkum edildiğini, davalı şirketin işyerinde ücretsiz izin koşulları bulunmamasına rağmen yalnızca sendika üyeliğinden istifayı kabul etmeyen ve sendikal faaliyete öncülük eden 8 arkadaşı gibi davacının dü sürekli olarak ücretsiz izne çıkarılmasının, işçiler tarafından işveren vekillerine sorulduğunu, işveren yetkililerinin her seferinde bu soruya “bunun nedeni sendikadan istifa edin gelip hemen işe başlayıp” cevabını verdiklerini, davalı işverenin vardiya sorumlusu olan ve sendika üyesi işçilere yoğun bir şekilde baskı uygulayan kişilerden biri olan Semra Yıldız’ın sosyal medya ortamında yaptığı görüşmede “sendikaya üye olan herkesi süründürücem yemin ederim herkes çekecek bunu, sendikaları versin mahkemeye 10 sene sonra alırlar tazminatlarını” sözleriyle işverenin sendika üyeliklerine karşı baskıcı tutumu, sendikal faaliyetlere yasaya aykırı müdahalesini, bu müdahalede kararlı olduğunu ilan ettiğini, müvekkili ve arkadaşlarının ücretsiz izne gönderilmesinden sonra baskılarını arttıran davalı işvereniği bu baskıları sonucu Petrol İş Sendikasına üye 27 işçinin sendika üyeliğinden istifa etmek zorunda kaldıklarını, istifaların tamamına yakınının işveren yetkilileri tarafından baskı ile işçilerin e-devlet şifreleri alınarak idari büro personelleri tarafından e-devlet üzerinden gerçekleştirildiğini, işçilerden bazılarının sosyal medya üzerinden müvekkili ve arkadaşlarından özür dileyerek ücretsiz izne çıkaracakları için istifa etmek zorunda kaldığını söylediklerini, davalı işyerinde çalışanlara her yıl biri Haziran ayı sonunda, diğeri Aralık ayı sonunda olmak üzere toplam 2 aylık ücreti tutarında ikramiye ödemesi yapıldığını, davalı işverenin 2020 yılı Haziran ayı ikramiye ödemesini de tüm işçilere yaptığı halde yalnızca müvekkili ve 8 arkadaşına ikramiye ödemesi yapmadığını, yine davalı işverenin her yıl Ağustos ayında çalışanlara kömür yardımı adı altında bordrolara yansımayacak şekilde elden yaracak yardımında bulunduğunu, 2020 yılı için tüm çalışanlara kömür parası ödendiği halde yalnızca sendika üyeliğinden istifayı kabul etmeyen müvekkili ve 8 arkadaşına bu ödemenin yapılmadığını, petrol iş sendikasının, üyelerinin sendika seçme hakkına yapılan bu baskılar nedeniyle şirket sahibi ve yetkilileri aleyhinde Bilecik C. Başsavcılığı’nın 2020/7333 Sor sayılı dosyasıyla suç duyurusunda bulunulduğunu, Petrol İş Sendikası davalı işverenlik yetkililerinin sendikal örgütlenmeye haksız müdahalesi nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu Bilecik İl Müdürlüğü’ne de şikayette bulunduğunu, şikayet ile ilgili prosedürün devam ettiğini, tüm bu somut olguların,

davalı işverenliğin, davacı işçilerin somut olguların, davalı işverenliğin, davacı işçilerin sendika seçme özgürlüğüne hukuka aykırı bir şekilde müdahalede bulunduğunu, işyerinde çalışmayı sendikaya üye olmama şartına bağladığını, çalışma koşullarında sendikaya üye olan işçiler aleyhinde ayrımcılık yaptığını, sendika üyesi işçileri farklı işleme tabi tuttuğunu kanıtladığını, Anayasayla güvence altına alınmış bir sosyal hak olan sendika hakkının yaşama geçirilmesi için yasa koyucunun 6356 sayılı yasayı yürürlüğe koyduğunu, 6356 sayılı yasanın bireysel sendika özgürlüğüne işe alım aşamasında, işin yürütüm aşamasında ve iş sözleşmesinin sona erme aşamasında güvence getirdiğini, aynı yasanın 25.maddesinin 4.fıkrasında ayrımcılık yasağına aykırı hareket eden işveren aleyhinde işçinin 1 yıllık ücret tutarından az olmamak üzere sendikal tazminata hükmedileceğinin düzenlendiğini, davalı işverenin, işyerinde ücretsiz izne çıkarılma koşulları bulunmamasına rağmen 28/04/2020 tarihinden itibaren davacıyı ve sendika üyesi diğer 8 arkadaşını ücretsiz izne çıkarıp hukuka aykırı bir şekilde işe başlatmadığını, müvekkilinin bu nedenle 2020 yılı Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül ayı ücretlerinin hiçbirisini alamadığını, işyerinde çalışanlara her yıl biri Haziran ayı sonunda, diğeri Aralık ayı sonunda olmak üzere toplam 2 aylık ücreti tutarında ikramiye ödemesi yapıldığını, davalı işverenin 2020 yılı Haziran ayı ikramiye ödemesini de tüm işçilere yaptığı halde davacı ve 8 arkadaşına yapmadığını, ayrıca işyerinde her yıl Ağustos ayında tüm çalışanlarına kömür yardımı adı altında bordrolara yansımayacak şekilde elden yakacak yardımı bulunduğunu, 2020 yılı için tüm çalışanlara kömür parası ödendiği halde yalnızca müvekkili ve diğer 8 arkadaşına ödeme yapılmadığını, tüm bu hususlara ilişkin yapılan arabuluculuk görüşmelerinden de sonuç alınmadığını ifade ederek; fazlaya ilişkin haklarının saklı kalması kaydıyla tüm alacak kalemleri için HMK 109.md.sine göre, davacının 1 yıllık ücretinden az olmayacak şekilde belirlenecek sendikal tazminatın şimdilik net 100,00 TL.sinin, davalı işverenlikçe cezalandırılmak amacıyla ücretsiz izne çıkarılan davacı işçinin ücretsiz izne çıkarıldığı tarihten bu yana hesaplanacak şekilde ödenmeyen ücret alacağından şimdilik net 100,00 TL.sinin, davacıya ödenmeyen Haziran 2020 ayı ikramiye alacağının şimdilik net 100,00 TL.sinin, davacıya ödenmeyen Ağustos 2010 ayı yakacak yardımı alacağının şimdilik net 100,00 TL.sinin hak ediş tarihlerinden itibaren yasal faizin altında kalmamak kaydıyla bankalarca mevduata uygulanan en yüksek mevduat faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini mahkememizden talep etmiş, bu talebini duruşma sırasında da tekrarlamıştır.

Davalı savunması: Davalı vekili cevap dilekçesinde; Davacı ve mahkememizde aynı mahiyetteki açılan tüm işçilerin halen müvekkili şirkette çalışmaya devam ettiğini, davacı ve arkadaşlarının, müvekkili şirket tarafından pandemi nedeniyle 4857 Sayılı İş Kanunu'na 7244 Sayılı Kanunla eklenen geçici 10.Madde uyarınca ücretsiz izne çıkarıldığını, yasal süreç bittikten sonra tüm işçilerin çalışmaya devam edeceğini, iş ihtiyacına göre bazılarının işe geri çağrılmaya başlandığını, müvekkili şirket tarafından çalışanlardan hangisinin sendikaya üye

olup, hangisinin üye olmadığını bilmediğini, müvekkili şirketin, açılan davalara rağmen halen daha davacıların sendikaya üye olup olmadıkları konusunda bilgi sahibi olmadığını, pandemi döneminde zarar eden müvekkili şirketin, kanun tarafından kendisine tanınan hakkı kullanıp bazı işçileri ücretsiz izne çıkardığını, ekran görüntüsü delil olarak sunulan Serkan Yıldız isimli çalışanın, işyerinde müdür ve amir yada işveren vekili olmadığından, adı geçen kişinin işveren adına görüş bildirmeye, karar almaya hiçbir yetkisinin bulunmadığını, pandemi sürecinde müvekkili şirketin para kazanmak için değil, standart masrafların ödenmeye devam ettiği için üretime devam edebilmek adına maliyetine hatta zararına çalışan bir çok işyeri bulunduğunu, bazı işçilerin sendikaya diğer arkadaşları tarafından zorla üye yapılmaya çalışıldıklarının beyan edildiğini, dava dilekçesinde haksız ithamlara gerçek dışı söylemlere dayanıldığını, yüz tanıma sistemine giriş yaptırılmadan tekrar fabrikaya alınma işini için bu sisteme geçildiğinin ciddi ciddi düşünülmüş olmasının davacı tarafın mantıksızca yapmış olduğu bir başka karalama olduğunu, parmak izi sisteminin yerine yüz tanıma sistemine geçmenin birinci sebebinin, pandemi nedeniyle işyerindeki teması mimimuma indirmek, diğer sebebinin de sistemin parmak izini okumakta zorlanmasından dolayı olduğunu, müvekkili işyerinde, davacı işçilerin çalıştığı fabrikada pandemi sürecinin başlaması ile birlikte siparişlerin iptal edilmeye başlandığını, iş gücü fazlalığı olan müvekkilinin de yıllık izni olan işçilere yıllık izinlerini kullanırmaya başladığını, Nisan ayının yalnızca ilk 20 gününde 29 işçinin toplamda 378 gün yıllık izin veya rapor kullanarak işe gelmediğini, 29 işçinin içinde dava açılan 9 işçide dava açan 9 işçiden başkaları da olduğunun söylemeye gerek bulunmadığını, nisan ayının 20'sinden itibaren işverenlere ücretsiz izin hakkı tanıldıktan sonra senelik izin hakkı kalmayan işçilerden gerekli görülenlerin ücretsiz izne çıkarıldığını, davacı işçilerden Hakan Cihan isimli işçinin 29 Nisana kadar yıllık izinlerini kullanıp izinleri bittikten sonra nisan ayında yalnızca 1 gün ücretsiz izne çıkarıldığını, dava açmayan işçilerden Mehmet Nas isimli işçinin de senelik izinleri bittikten sonra ücretsiz izne çıkarıldığını, yine dava açamayan işçilerden İsmail Ertan isimli işçinin Haziran ayında ücretsiz izne çıkarıldığını, dava açamayıp ücretsiz izne Kadir Albayrak'ın da çıkartıldığını, müvekkili şirket yetkililerinin, ücretsiz izne ayıracakları işçileri belirlerken işçinin işindeki başarısını, sürekliliğini ve iş disiplini kistas aldığını, davacıardan Ahmet Yıldız ve Mecnun Coşgun'un nisan ayı boyunca hiç işe gelmeyip 4 gün yıllık izin kullanıp 14 gün rapor aldığını ve ayın 20'sinde de ücretsiz izne çıkartıldığını, davacıardan Yasin Dinç'in nisan ayı boyunca yalnızca 4 gün işe gelip 9 gün yıllık izin kullanıp 11 gün rapor aldığını, rapor bitince ayın 28'inde ücretsiz izne çıkartıldığını, davacıardan Savaş Yıldızhan'ın Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında çalışıp 21 Ağustos tarihinde ücretsiz izne çıkartıldığını, belirtilen işçilerin yaklaşık 5 aydır ücretsiz izinde olup fabrikadaki iş ve işleyiş ile ilgili bir ilave işçi alınmamasına rağmen devam ettiğini, işçilere ikramiye ödenebilmesi için bordro düzenlenmesi gerekip bordro düzenlenebilmesi için de işçinin en az bir günlük

çalışma yapması gerektiğini, çalışmaya başlayıp bordroları düzenlendiğinde tüm işçilerin geçmişe dönük olarak haklarını eksiksiz şekilde alacaklarını, ücretsiz izindeyken bu durumun mümkün olmadığını, Ağustos ayının 21'inde ücretsiz izne ayrılan Savaş Yıldızhan'ın temmuz ayında ikramiyesinin de ödenmemiş olmasının bu nedenle olduğunu, dava açan işçilerden Burak Elkoç ve Ahmet Yıldız tarafından ihtiyaçları olduğu söylenecek talep edilmesi üzerine Burak Elkoç'a 2.922,00 TL., Ahmet Yıldız'a 3.135,00 TL. 25/02/2020 tarihinde ikramiye ödemelerine 4 ay varken yapıldığını, ücretsiz izindeyken normalde aldığı maaşının farkını talep etmelerinin hukuken yerinde olmadığını, fabrikada çalışan 41 işçinin sendikaya üye olduğunu, ancak ücretsiz izne ise 12 işçinin çıkartıldığını belirterek davanın reddine karar verilmesini mahkememizden talep etmiş, bu talebini duruşma sırasında da tekrarlamıştır.

Mahkemece; İlk derece mahkemesince " Davanın kısmen kabulü ile;

1-Net 44.925,39 TL sendikal tazminatın 100,00 tl 'sinin dava tarihi olan 10/04/2017 tarihinden, bakiyesinin ıslah harcının yatırıldığı tarih olan 27/05/2021 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, davacı tarafın faizin arabulucuk tarihinden itibaren işletilmesi talebinin reddine,

2- ücret alacağı talebinin reddine,

3- konusuz kalan yakacak yardımı ve ikramiye bedeline ilişkin talepler hakkında karar verilmesine yer olmadığına, " şeklinde karar verilmiştir.

Davacı İstinaf sebepleri: Davacı vekili istinaf dilekçesinde; davalı işverenin yasal koşulları olmadan davacı işçiyi ücretsiz izne çıkartması nedeniyle davacının uğradığı zararı haksız fiil hükümleri uyarınca gidermekle yükümlü olduğunu, bu nedenle mahkemece ücret taleplerinin reddinin hatalı olduğunu beyan ederek yerel mahkeme kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Davalı İstinaf sebepleri: Davalı vekili istinaf dilekçesinde; müvekkiline ait ve davacının çalışmakta olduğu fabrikada, pandemi sürecinin başlaması ile birlikte siparişlerin iptal edilmeye başlandığını, işgücü fazlalığı olan müvekkilinin de yıllık izni olan işçilere yıllık izinlerini kullandırmaya başladığını, müvekkili işverenin kimin sendikaya üye olup kimin üye olmadığını bilme şansı bulunmadığını, 4857 sayılı İş Kanununa 7244 sayılı kanunla eklenen geçici 10. madde ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç aylık süreyi geçmemek üzere işverenin işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabileceğini, bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmanın, işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermediğini, davacının sendikal tazminat talebinin reddi gerektiğini beyan ederek yerel mahkeme kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

İstinaf taleplerinin değerlendirilmesi ve gerekçe; 6100 sayılı HMK'nın 355. Maddesi gereğince kamu düzenine aykırılık halleri dışında istinaf sebepleriyle bağlı olarak yapılan inceleme sonunda;

Davacı sendikal tazminat talebinde bulunmuştur.

Sendikal tazminat 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25'inci maddesinde düzenlenmiş, işçilerin işe alınmalarının, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği korumaları veya üyelikten istifa etmeleri şartına bağlı tutulamayacağı ilk fıkrada hükme bağlanmıştır. Sözü edilen maddenin ikinci fıkrasında ise, işverenin, sendika üyesi olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, çalışma şartları veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamayacağı kuralı getirilmiştir.

İşverenin, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25'inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca iş sözleşmesini sendikal nedenlerle feshetmesi halinde işçi, 4857 sayılı Kanunun 18, 20 ve 21 inci madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir. Ancak işçinin işe başlatılmaması hâlinde, ayrıca 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tazminata hükmedilmez. İşçinin 4857 sayılı Kanunun yukarıdaki hükümlerine göre dava açmaması ayrıca sendikal tazminat talebini engellemez. Sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağlanıp bağlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikal olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 07.10.2009 tarih, 2009/9-372 Esas, 2009/416 Karar sayılı kararına göre, "Maddî bir olay niteliği taşımayan niyetin ve saikin, sendikal nedenlerden kaynaklandığını ispat güçlüğü ortadadır. İşverenin dış dünyaya yansıttığı görünüşteki iradesi (geçerli veya haklı nedene dayanarak yaptığı fesih işlemi) ile gerçek iradesi arasındaki perdeyi kaldırmanın ve gerçek iradesine (saikine) ulaşarak buna hukukî sonuçlar bağlamanın tek yolu fiilî karinelere. Sendikal nedenle fesih karinesi; işçi ve işveren tarafın işverenin görünüşteki fesih iradesinin arkasına geçerek, gerçek fesih iradesi ve amacını sorgulayacak nitelikte açık ve kesin olan, iş ilişkisinin devamı sürecinde kronolojik olarak gerçekleşen olaylardan hareketle işçinin sendika üyeliği veya sendikal faaliyetinin işvereni fesih işlemine yönelttiği şeklinde hâkimin çıkardığı sonuçlardır. Sendikal nedenle fesih karinesi, İş Hukukuna özgü bir fiilî karine olup işçi ve işveren tarafının iddialarının doğruluğu hakkında hâkimin kanaat oluşturmasına yarayan, çalışma yaşamı, sendikal yaşam, toplu görüşmeler, iş ilişkileri ve iş yargısı tecrübelerine dayanan değer yargılarıdır. Bu sonuçlar ve değer yargıları, feshin sendika üyeliği veya

sendikal faaliyet nedeniyle yapıldığı iddiasını artırıyor, sendikal nedenle fesih karinesinin varlığı kabul edilmeli, işverenin feshin başka bir nedene dayandığını ispatlayamaması hâlinde, uyuşmazlık işçi lehine çözülmelidir."

Somut olayda; davacının 17/02/2020 tarihinde sendika üyesi olduğu, Petrol-İş Sendikası'nın 20/02/2020 tarihinde işyerinde çalışan 77 işçinin 41'inin sendikaya üye olduğu gerekçesi ile yetki tespiti başvurusunda bulunduğu, buna karşı İstanbul 23. İş Mahkemesi'nin 2020/180 esas sayılı dosyası ile yetki tespitine itiraz davası açıldığı ve davacının reddine karar verildiği, bu süre zarfında davacısında içinde olduğu bazı işçilerin ücretsiz izne çıkarıldığı, işçilerin şikayeti üzerine İŞKUR tarafından işyerinde sendikal ayrımcılık yapıldığı ve sendikadan işçilerin istifaya zorlandığının tespit edildiği, davacının da içinde olduğu 9 işçinin sendikal nedenlerle ücretsiz izne ayrıldığına tespit edildiği, 24/02/2020 tarihi itibarı ile yeterli çoğunluğun sağlanmasına rağmen 19/11/2020 tarihinde 12 üyelerinin kaldığının anlaşıldığı, 21/01/2021 tarihli Aile, Çalışma, Sosyal Hizmetler Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın raporunda yapılan detaylı inceleme sonucu sendikadan istifa etmeleri için işçilere baskı yapıldığının, bunun sonucunda bazı işçilerin sendikadan istifa ettiğinin, üyelikten ayrılmayan işçilerin ise ücretsiz izne çıkarılmaları ile ayrımcılık yapıldığının tespit edildiği anlaşılmakla davacının sendikal tazminat talebinin kabulünde usul ve yasaya aykırılık bulunmamış, davalının bu yönde istinaflarına itibar edilmemiştir.

Davacı taraf ücret alacağı talebinin reddini istinafa taşımıştır.

Somut uyuşmazlıkta, davacı ücretsiz izne çıkarılmasından kaynaklı mahrum kaldığı ücret alacağının davalıdan tahsilini talep etmektedir. Davacının davalı işyerinde çalışması devam ederken 4857 sayılı İş Kanunu'na eklenen geçici 10. madde uyarınca pandemi nedeniyle ücretsiz izin uygulamasına dayalı 02/04/2020 tarihinde tek taraflı ücretsiz izne çıkarıldığı görülmüştür. Davacının ücretsiz izinde olduğu dönemde iş görme edimini, işverenin de ücret ödeme edimini yerine getirmeyecekleri, davacının belirttiği zararının da sendikal tazminat ile karşıladığı değerlendirilmekle ücret alacağına yönelik ilk derece mahkemesi kararında herhangi bir isabetsizlik görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, HMK 355. maddesi uyarınca istinaf sebepleri ile sınırlı ayrıca kamu düzenine aykırılık yönünden yapılan inceleme sonucu; İlk derece mahkemesinin olay ve hukuki değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla istinaf başvurusunun reddine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:

1-Tarafların istinaf başvurularının 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b/1 maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE,

2-Davacı taraftan istinaf nedeniyle alınması gereken 80,70 TL maktu harçtan peşin alınan 59,30 TL harcın mahsubu ile bakiye 21,40 TL harcın istinaf eden davacıdan tahsil edilerek hazineye irad kaydına,

3-Davalı taraftan istinaf nedeniyle alınması gereken 3.068,85 TL nispi harçtan peşin alınan 767,21 TL harcın mahsubu ile bakiye 2.301,64 TL harcın istinaf eden davalıdan tahsil edilerek hazineye irad kaydına,

4-İstinaf yargılama giderinin ilgilileri üzerinde bırakılmasına,

5-Harç tahsil ve kararın tebliği işlemlerinin ilk derece mahkemesince yerine getirilmesine,

Dair dosya üzerinden yapılan inceleme sonunda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-a maddesi gereğince KESİN olmak üzere, OY BİRLİĞİ ile karar verildi. 01/12/2022